

det forekommer mig, at man fra alle Sider, undtagen fra deres, der er pekuniært interesserede i Pressevirksomhed, maa stille Krav i den Retning." Det forekommer mig, at der er al Anledning til bestemt at tilbagevise Udtalelser, der gaar ud paa, at Pressens Medvirken til Offentlighedsprincippets Gennemførelse skulde være dikteret af pekuniære Interesser, og jeg vil tilføje, at det vil være umuligt uden Pressens Bistand, uden Pressen som Medlem, at faa Offentlighedsprincippet gennemført paa en saadan Maade, at det kan udøve de gavnlige Virkninger, som det skal udøve. I Tidernes Løb har det atter og atter vist sig, at hvor Offentligheden ikke kan træde regulerende til, gør de største Vilkaarligheder og Misbrug sig gældende. Paa alle Omraader er nu om Stunder det bedste og mest uundværlige Led til Offentlighedsprincippets Gennemførelse Pressen. Dens Medvirken kan ikke undværes.

Fraenkel: Hvad Bekostningsspørgsmaalet med Hensyn til denne Sags Gennemførelse angaar, vil jeg bemærke, at hvis man kunde faa Rettens Adskillelse fra Administrationen og Indførelse af Anklageprincippet gennemført for de Midler, der her er anslaaet, var det meget billigt sluppet. Det tror jeg nu ikke, man kan, men jeg tillægger det ogsaa mindre Betydning. Statens Budget maa anlægges noget anderledes end et privat Budget. Paa dette maa man først opstille Indtægtssiden og rette Udgiftssiden derefter. Men hvad Staten angaar, er der en Række Udgiftsposter, som først maa stilles op, og saa maa man se at faa Indtægterne til dem. Det er ikke saa længe siden, vist ikke mere end en Menneskealder, at mange Statsretslærere sammenfattede Statens Funktioner i dette ene: at skaffe Ret indadtil og udadtil. Det er man ganske vist gaaet bort fra, men derfor er denne Side af Statens Funktioner paa ingen Maade blevet mindre vigtig, en Stat, der ikke har Raad til at holde en tidssvarende Retspleje, er ingen Stat. De Midler, der skal bruges dertil, maa den skaffe til Veje, enten saa Skatterne skal sættes op for at opnaa det eller ikke.

Hvad i øvrigt det først foreliggende Lovforslag angaar, vil jeg sige om de to Hovedprincipper deri, at jeg er en afgjort Modstander af Nævninger og en afgjort Tilhænger af det, man kalder Anklageprincippet. Med Hensyn til Nævninger er min Stilling bestemt efter, hvad jeg har set

der, hvor Nævninger har været anvendte. Jeg har set flere Kendelser udtalt af Nævninger, som var i høj Grad stridende mod min Retsbevidsthed, og særlig tænker jeg paa to, een i England og een i Tyskland. De oprørte alt, hvad der var i mig af Retsbevidsthed. Begge Kendelser gjaldt Livet, og Livet blev taget. I det ene Tilfælde hængte man to Dreng, hvis Brøde ganske vist var bevist, og som de havde tilstaaet, den var frygtelig, idet de havde myrdet deres egen Fader, men denne Fader havde været et Uhyre mod dem som mod andre. Vil man end i nogen Grad skyde Ansvaret for Dommen over paa Lovgivningen, mener jeg, at Betydningen af at have Nævninger netop skulde være den, at de i saadanne, heldigvis enestaaende Sager skulde kunne løfte sig op over Lovene og i Kraft af en højere Retsfølelse erklære Frikendelse, selv hvor Skylden var bevist. I dette Tilfælde kunde der dog maaske siges noget til Forsvar for Nævningernes Afgørelse, men i det andet Tilfælde kunde der efter min Mening slet ikke siges noget. Der maatte ogsaa en Mand strække Hals, men en Mand, som aldrig havde tilstaaet; der forelaa en hel Række af Indicier, men efter min Lægmandsopfattelse var der ikke et eneste Bevis, der holdt, allermindst det, der var fældende for ham. Disse to Domme i Forbindelse med andre har gjort et stærkt Indtryk paa mig, og de har bevirket, at jeg rent principmæssig ikke kan være nogen Tilhænger af Nævningerne.

Om de særlige Forhold her i Landet synes jeg, de heller ikke ligger saadan, at man kan ønske Nævninger indført. Vi staar ved Afslutningen af en i over en Menneskealder ført overordentlig haard politisk Kamp, og ingen vil vistnok nægte, at denne Kamp paa mange Maader har virket demoraliserende, idet den har virket svækkende paa Folkets Retsfølelse. Det er min Overbevisning, at Nævninger her i Landet i væsentlig Grad vil blive udtaget efter politiske Hensyn, og inden vi kommer ud over Virkningerne af den antydede sørgelige Kamp, vil politiske Hensyn da som Regel virke forvirrende paa Nævningernes Retsfølelse.

I Sammenhæng med mine Bemærkninger herom maa jeg vende mig mod den sidste ærede Taler, som omtalte det Forbehold, der er taget i Lovforslaget overfor Pressens Meddelelser om Retsforhandlingerne. Jeg synes, det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellin-